

EL SOPAR DE SANTA LLÚCIA

Crear una tradició és sempre una cosa difícil i, per tant, digna de lloança. Reprendre la data tradicional de Santa Llúcia, aniversari de la mort de Joan Crexells i per això mateix designada per a l'adjudicació del premi de novel·la que, sota l'advocació del malaguanyat humanista i filòsof, crearen els seus amics de la penya de l'Ateneu i acollí després, en un conjunt bastant complet de recompenses anuals, la Generalitat de Catalunya, fou un encert de l'editor Aymà, creador del "Premi Joanot Martorell" i donador intermitent d'aquesta recompensa a la millor novel·la catalana de l'any. Compartida la iniciativa amb l'Editorial Selecta, l'adjudicació del Premi es celebrava, primerament amb una simple tassa de cafè i una copa de xampany, després amb un sopar, a la vella "Catalònia" de la Ronda de Sant Pere. L'any 1953 la solemnitat esdevingué més rodona: es tractava de cinc premis literaris, quatre de catalans - el "Joanot Martorell", de novel·la, el "Victor Català", de narracions curtes, l'"Aedos", de biografia i l'"Ossa Menor", de poesia, flanquejats, per mor de les exigències oficials, d'un altre premi "Aedos" per a biografia en castellà. I el sopar que va reunir, el dia de Santa Llúcia d'aquell any, entorn de la vintena d'jurats i d'un bon estol d'autors impacients, un parell de centenars de persones a les sales de l'Hotel Majestic fou una festa digna d'ésser registrada i rememorada en els annals literaris i socials barcelonins. I no pas solament per la solemnitat dels cinc premis, sinó per la qualitat del sopar, comparable - ai las! - als àpats característics dels més acreditats camps de concentració. (Cal fer un aclariment: la intenció dels organitzadors era de celebrar el sopar al vell Hotel Orient, de la Rambla, i així s'havia convingut amb la direcció de l'establiment. Però els organitzadors del sopar del Premio Eugenio Nadal, és a dir, els editors de "Destino", àpat que la nit del 6 al 7 de gener es celebra al mateix Orient, posaren el veto: o ells o els "5 Premis". I el veto segueix...)

La nit de Santa Llúcia de l'any 1954, el sopar s'ha celebrat en un lloc més acollidor i probablement més adient, almenys amb la diada: al nou Hotel Colón, establert davant mateix de la Catedral i de les parades de casetes de pessebre, molsa i figuretes que omplenen a darrers d'any les escales de la plaça de la Seu. La concurrència era també nombrosa i distingida; el menú més afortunat, a despit d'una inenarrable "Suprema de castanyes gelades", i l'entusiasme general semblava garantir una continuïtat de la tradició. Tenim, doncs, si res no ho entrecanca, un Sopar de Santa Llúcia establert ja com a Festa Major de la Literatura Catalana. I això és més lloable enfront a la mobilització general de tifes efectius, honoraris o aspirants, que representa, de fa uns quants anys, el sopar del "Premio Nadal" al qual, indiquem-ho per a felicitar-nos-en, cada any concorren menys escriptors catalans, i mai cap d'alguna categoria, tot i les 75 mil pessetes de la recompensa - i a la gratuïta i municipal convidada que, la nit del 26 de gener, té lloc a l'Ateneu o a la Virreina per a presidir l'adjudicació tan poc prestigiosa dels "Premios Ciudad de Barcelona".

Després del cafè, els jurats dels cinc premis, reunits en una sala apart, comencen de fer públics els resultats de llurs deliberacions. Van alternant-los amb una sàvia dosificació d'interès. I els altaveus ressonen amb les indicacions del nombre i títol de les obres concursants i de les necessitats de les votacions. Condició indubitable: tota aquesta informa-

ció, que és retransmesa per ràdio, ha de fer-se en castellà, i els reporters de Radio Nacional que se n'encarreguen, tenen mil maneres de demostrar engelical ignorància de noms i d'obres, i s'esbraven de la importància dels premis catalans fent prodigis de sabonera entorn del premi de biografies en castellà. La lectura dels títols que concorren a aquest "Aedos" i de llurs autors esdevé inacabable i ben poc interessant. Es sense gens ni mica d'emoció que la concurrència rep la informació que el senyor Antonio J. Onieva, resident a Madrid i que "Ha recorrido todos los países de Europa, uno a uno", ha guanyat les 25 mil pessetes del premi per la seva biografia de Dostoiewski, escrita, segons sembla, "con información de primera mano". La contesa per al Premi Aedos de biografia catalana no és tan disputada: només hi concorren tres obres, però també l'import del guasadó és més reduït, 15.000 pessetes - per què aquesta inferioritat? Enfront d'una vida de Ramon Muntaner, d'Antoni Papell, i d'una altra de Gaudí, original de Jordi Elias, resulta guanyador Joaquim de Camps i Arboix, per la seva biografia "Verntallat, cabdill dels remences". L'autor, el prestigiós advocat gironí que ha defensat recentment la "Modernitat del dret català" en un llibre premiat per l'Institut d'Estudis Catalans, s'ha endinsat amb un esperit net de prejudicis, però guiat per una insubornable catalanitat, en el teixit de lluites polítiques i socials del nostre segle XV. El públic l'aplaudeix cordialment i, posat davant del micròfon, ell contesta amb un perfecte català les preguntes perfectament desorientades de l'interviuador castellà.

El Premi "Victor Català" presenta una lluita més renyida. De les vint-i-una obres que hi concorren, són retinguts, en la primera votació, els reculls de contes de Manuel de Pedrolo ("Un món per a tothom"), Pere Calders ("Cròniques de la veritat oculta"), J. Baixeras, Vicenç Prat, Rossinyol, Simó Llauneta i J. Segura Lamich. A les votacions successives són eliminats els cinc darrers i acaben, amb quatre vots cada un, Pedrolo i Calders. El primer ja havia estat finalista l'any anterior. També ho és enguany, puix que, a la darrera i definitiva volta, Pere Calders s'enduu el premi, amb cinc vots. Tothom ho celebra - més encara, els que coneixen la categoria de contista de l'autor d'"Unitats de xoc" - i, en l'absència del premiat, és el seu pare, l'excel·lent escriptor Vicenç Caldés i Arús, qui ha d'expressar la seva satisfacció.

Tradicionalment, el Premi de poesia "Ossa Menor" és un premi per a la joventut. Enguany, enfront de la trentena de Jordi Sarsanedes, el sexagenari Ricard Permanyer semblà uns moments el més perillós rival. A les primeres votacions havien obtingut vots ells dos, seguits de J. Vidal i Alcover, Miquel Arimany i Ramon Bech. Arimany es mantingué fins a la penúltima volta, i fou eliminat en favor de Permanyer. I a la darrera, el llibre d'aquest "L'ombra perdurable" hagué de cedir, per dos vots contra tres, enfront de "La Rambla de les Flors", de Jordi Sarsanedes, qui afegeix un nou guasadó a la seva ja brillant carrera literària. Ell no hi és, però la seva muller, la jove pintora Núria Picas, s'encarrega de rebre les felicitacions. El títol del recull sembla confirmar una tendència, ja visible en l'obra narrativa de Sarsanedes, cap a un to més popular, menys aferrat a les recerques estilístiques i a les cerebracions més abstruses del seu primer llibre de poesia.

Per últim, hom donà els resultats del Premi "Joanot Martorell". Un defecte imperdonable d'organització feu que hom no esmentés el nombre de le

novel·les que optaven al Premi; ni els noms dels autors que hi concorrien, que eren vint-i-un. Foren només publicats els dels sis que entraren a la primera votació: hi obtingueren cinc vots les novel·les de Manuel de Pedrolo, Simó Santgenís, i Ot Hurtado; quatre, la de Rafael Tasis ("Taris Marcé, o una cosa por el estilo", segons l'anunciador dels altaveus); tres, les de J. Ferrer Coll i Màrius Gifreda (esdevingut, curiosament, a través dels micròfons, "Marina de Gifré", la qual cosa permeté de creure en una participació femenina al concurs). Les eliminacions successives deixaren fora de combat Gifreda, Tasis i Ferrer Coll. Dos debutants en l'art narratiu feren un paper brillantíssim: Ot Hurtado, ja conegut dels lectors de P. B., i guanyador a Sao Paulo del "Narcís Oller", en els darrers Jocs Florals, i "Simó Santgenís", finalista del Joanot Martorell amb la seva "Verge de l'Olivet", i pseudònim que amaga l'ex-director de "Quaderns d'Exili", el fogós Joan Sales. Però el premi, com ja era d'esperar i com molta gent desitjava, fou per a Manuel de Pedrolo, amb la seva novel·la "Estrictament Personal". Qui ha tingut el privilegi de llegir-la assegura que està a l'altura de les que estudiava tan elogiosament Rafael Tasis a aquestes mateixes pàgines. I no cal dir com és de satisfactori, donades les escasses possibilitats d'edició dels joves novel·listes, que el més dotat dels nostres joves narradors pugui tenir, a través del Premi i de la publicació de la seva darrera novel·la, un contacte amb el gran públic. Pedrolo es trobava a la sala i també fou convidat a respondre, davant del micròfon, les preguntes més o menys malintencionades o absurdes dels locutors. No cal dir que ho féu en català, amb el seu robust accent lleidatà.

- La lentitud de dispersió que imposava l'espera davant dels guardarrobes de l'Hotel Colon afavorí després els comentaris. Hom discutia l'encert o l'error de mantenir, invariables, els jurats dels cinc premis: hi ha autors que creuen fermament en l'hostilitat personal d'algun dels seus jutges i el sistema d'eliminatòries emprat permet, sempre que dos es posin d'acord de bandejar el candidat més perillós per al que hom defensa. ¿No seria possible d'aplicar, d'una vegada, l'autèntic sistema que empren els Goncourt, és a dir, la votació d'un sol nom per cada jurat fins que n'hi hagi un que tingui la majoria? Hom comentava també la desaparició d'un jove editor, que ha frustrat bona part de les esperances que tot de joves - i no tan joves - novel·listes havien posat en la immediata publicació de llurs obres. Però això, que ja entra en el camp de la vida privada, s'escapa d'aquesta crònica, que pretén només d'ésser una ressenya fidel del sopar dels 5 Premis, la nit de Santa Llúcia, a l'Hotel Colon de la plaça de la Catedral de Barcelona.

B L A N Q U E R N A

=====

EL TEATRE CATALA A BARCELONA

B A L A N Ç D E L ' A N Y 1 9 5 4

- Començat amb el mig èxit del "Capità Mascarella", de Xavier Regàs, al Teatre Victòria, el teatre català haurà acabat l'any 1954 amb l'èxit sensacional, només comparable en quant a recaptacions al de "Bala Perduda", de l'obra dramàtica en prosa de Josep M. de Sagarra "La ferida lluminosa". El vell Romea, després de donar cabuda a formacions forasteres i a gèneres molt variats, ha tornat a acollir el nostre teatre, mercès a una empresa formada per benemèrits entusiastes de l'escena catalana. Mentrestant, l'any

haurà registrat d'altres interessants experiències: la del redescobert "Teatre Intim", fracassada per manca de local i de capitals, i la temporada de teatre popular, al Romea, que ocupà uns quants mesos d'estiu, a base d'una mena de cooperativa d'autors i comediantes, amb una obra que obtenia un apreciable èxit, "Una història qualsevol", de S. Vendrell i J. Coma Tàpia, i amb d'altres que, tot i voler seguir les mateixes perjudades, no ho aconseguiren, almenys en quant a l'acollida popular, com "Ahir com avui", de Joan Comelles i "Berlin, plaça Alter", de F. Lorenzo.

L'aventura del Teatre Victòria, deficitària, i que ni l'obra de tret segur que són, per les festes, "Els Pastorets", aconseguí de salvar, semblava demostrar que certa mena de teatre, tant si és català com castellà - la comèdia, per entendre'ns - s'esbrava en les grans sales del Paral·lel. "El capità Mascarella", de Xavier Regàs, sense ésser una obra ~~sensacional~~ de molta finor i basant-se, en realitat, en una barreja de truc melodramàtic - la dubtosa paternitat d'una noia que hereta una fortuna - i de quid-pro-quo vodevillesc, tenia escenes, com el segon quadro del segon acte, molt ben interpretat per Lluís Orduna, d'una real emoció i d'un dramatisme o una comicitat que, al Romea, haurien estat de tan irresistible efecte com les cabrioles i acudits dels rabadans de Folch i Torres. Tampoc "La vida d'un home", tot i el seu tema més popular, aconseguí de retrobar al Victòria l'èxit del Romea. En canvi, en ple estiu, a l'Apolo, una represa de "La Marieta de l'ull viu", de Gastò A. Mantua i un anònim "col·laborador" (fòrmula imposada per a defensar els drets de l'absent Amichatis), aconseguia un apreciable èxit. És la fe que, per als que recordaven tota la sal i tot el pebre posats a la llunyana estrena de l'obra pels seus intèrprets d'aleshores, els sobreentesos i els acudits perfectament entenedors dels diàlegs, els cuplets republicans o anticlericals que esmaltaven el melodrama, allò que veien a les taules de l'Apolo, després de la intervenció de la censura, era una mena de comèdia per a congregants i els actors que s'esforçaven a sortir-se'n airosament, uns púdics i tímids aficionats. (Salvem només Lluís Orduna, amb la seva natural autoritat - però el paper era tan inexistent! - i Maria Mercè Almendros, bella i intel·ligent, però evidentment descentrada en el tipus de Marieta. Però aquest èxit d'una obra de tipus espectacular i popular volia dir que, al Paral·lel, encara són possibles campanyes de teatre català sempre que s'encerti amb el tipus d'obres que encaixin en l'ambient i en l'auditori que aquest imposa.

El nou "Teatre Intim", provocat per a donar facilitats de representació a obres meritòries que no poden trobar el marc d'una temporada regular per a llur estrena, topava de bones a primeres amb un inconvenient: la prohibició de donar traduccions d'obres estrangeres. ¿què hauria estat la tan recordada i lloable empresa d'Adrià Gual si hagués hagut de limitar-se a les estrenes d'autors indígenes? I el nostre teatre - com tots els altres, i el castellà bé prou que ho demostra cada dia - necessita l'aportació de les escenes forasteres, el contacte amb mentalitats i corrents de pensament moderns que vivifiquen l'escena, eduquen el públic i donen noves audàcies als autors del país. Però àdhuc així, els propòsits dels iniciadors eren lloables. L'estrena d'"El casinet dels morts", de Feliu Aleu, l'afortunat autor de "La vida d'un home", ja ha estat ressenyada per als lectors de PONT-BLAU. Havia de seguir-li la de l'obra de Ramon Planas "A través de la nit"; la de Joan Sales "En Tirant a Grècia"; "El comte Arnau", de l'Arimany i la d'una obra de Pere Coromines que és una vergonya que mai no hagi

estat duta a les taules: "L'amor traïdor". Però aquests propòsits es frustraren per diversos motius. L'empresa, reduïda a un local minúscul, es limità a dues representacions més: la de "L'amor fuig del camí ral", una comedieta en vers de Joan Oliver, amb la represa del finíssim acte "Civilitzats tanmateix", de Carles Soldevila, i l'estrena d'una adaptació feta per Esteve Albert i Corp de la novel·la "Solitud", de Víctor Català. Amb dues vetllades van ressentir-se d'una manca acusada de professionalisme, tant en la direcció com en la interpretació. L'obra de Joan Oliver és una fina estampa, lleument caricaturesca, amb versos que accentuen el to desuad de l'acció. L'escenificació de "Solitud", pobrament presentada, era d'un esquematisme tan cenyit als diàlegs originals, que només servia com a il·lustracions ben pobres de dibuix i de colorit dels fragments més coneguts de la novel·la. Però aquest problema de les adaptacions teatrals d'obres concebudes per a una altra comunicació amb el públic és difícil i ha estat estudiat en altres llocs. (Vegeu ara les polèmiques sobre "El roig i el negre" en film o sobre l'escenificació de "La condició humana", de Malraux)

Hauria pogut lligar-se a aquesta mena de representacions úniques la que fou donada al Romea d'"El Misantrop", de Molière, en l'excel·lent i fidelíssima traducció de Joan Oliver. La qualitat del text s'unia al gust perfecte dels decorats i els vestits, i la interpretació de Núria Espert (ahir fràgil Julieta; ara coqueta Celimena, abans d'ésser-nos presa al teatre català; pels seus èxits interpretatius amb "Medea"), de Ramon Duran i de Roser Coscolla, secundats per actors "amateurs", arrodonia la qualitat d'una vetllada que hauria hagut de repetir-se, per a honor del teatre en català.

L'èxit, que fou autèntic al Romea i es prolongà després a tot Catalunya en una "tourné" triomfal, d'"Una història qualsevol", mereixeria també una extensa anàlisi. El títol no enganyava: la història era banal, sense intriga, amb un recurs als tòpics més usats i als trucs de melodrama més ofensius - aquell pare, recent ex-milionari, que torna embriac a casa seva, justament la nit que la seva filla es mor tuberculosa; al palau que ara no poden escalfar per manca de crèdit; aquella mare sense cap ni centener; aquell promès cínic que no vol "carregar amb el mort"; aquell germà que falsifica lletres, tots sortien del pitjor magatzem dels llocs comuns teatrals. I el llenguatge! La manca d'una premsa diària, d'uns setmanaris i unes revistes en català, acompanyada d'un curiós orgull de tothom que es troba amb la ploma als dits i que es permet de menysprear gramàtiques i correctors, està creant una prosa a base de sintaxi castellana, de traduccions literals i de mots pedants i fora de lloc - hom no sap, encara, emprar correctament el llur! - que fan esgarriar les orelles quan ho sentiu de les butaques estant. Però el públic hi anava a plorar, a indignar-se amb el dolent, a entendre-se amb la sort de la noia tísica: els vells ressorts del melodrama funcionaven d'una manera segura, presentats entre preteses novetats, del tipus que en diríem "rebequisme" (del film "Rebeca amb evocacions del passat, veus en "off" i altres filigranes). Però no hi ha regla sense excepció. L'obra de F. Lorenzo "Berlin, Plaça Alter", que barrejava tots aquests ingredients amb presentacions escenogràfiques de tipus "americà", no va aconseguir cap èxit. I la de Joan Comelles, que tenia bons moments i una idea acceptable, passà sense pena ni glòria.

La temporada actual ha començat, com ja he dit, gràcies a l'espèrit d'aventura d'uns entusiastes del teatre, i comptant també amb la fórmula

"cooperativa" de l'actual companyia del Romea - la mateixa que explotà "Una història qualsevol". Es un conjunt apreciable, però sense grans figures, llevat de Maria Vila, gairebé confinada ja als papers de característica. (Per un curiós atzar, enguany estaven, sense contracte, a Barcelona, les dues primeres figures masculines del teatre català: Lluís Orduna i Pau Garçaball. Al Romea haurien fet prou falta, i n'hi fan. Però quan hom pensi a cercar-los, ja estaran lligats amb compromisos amb formacions castellanès.) El director d'escena és Esteve Polls, fogós i entusiasta de les novetats. Han ensopagat, contra la majoria dels auguris, amb un èxit indiscutible, "La ferida lluminosa", obra en tres actes i un epíleg, en prosa, de Josep Maria de Sagarra, que als seus seixanta anys haurà aconseguit probablement l'èxit de públic més gran de la seva fecunda carrera. Hom ha parlat molt de la influència i l'exemple de "The living room", l'obra de Graham Greene, en aquest drama de Sagarra. Llevat de la construcció tècnica (un sol decorat, sis personatges, tres quadros i un epíleg, amb un sol entreacte) i del fet que un eclesiàstic tingui un dels primers papers, les semblances són inexistents. Altrament, a l'obra de Sagarra intervenen, no un sinó tres eclesiàstics, tres jesuïtes (n'hi ha un, però, que no diu res i només resa les pregàries de difunts, a l'epíleg). I si a "The living room" la noia culpable d'adulteri es suïcida, quan es sent desemparada davant la presència física de la seva rival legítima i l'hostilitat o la impotència afectiva dels seus oncles, a "La ferida lluminosa" l'autor s'ocupa ja de castigar amb un accident mortal d'automòbil, en un entreacte, l'adúltera només en potència. Hi ha també un intent frustrat d'emmetzinament, amb detalls francament grotescos i amb intervenció d'un misteriós personatge premonitori, que a l'obra de Sagarra poden recordar l'emmetzinament de la protagonista de la de Graham Greene. Però tot això són detalls accessoris. En realitat, qui ha volgut imitar Sagarra és - i val a dir que hi ha reeixit del tot - són els autors d'"Una història qualsevol". S'ha proposat de fer plorar l'auditori davant d'una víctima innocent de la maldat dels homes, i se n'ha sortit brillantment. Però s'ha valgut d'uns procediments que semblen, en la seva ploma, tacats de demagògia. Perquè l'èxit de "La ferida lluminosa" consisteix en la intervenció del "Pare Molins", un jove jesuïta, fill del matrimoni desunit (el pare, adúlter i emmetzinador fracassat, és un metge eminent però ateu i esquerrà, pintat segons els canons més acreditats del "Dic" o del "Siglo-Futuro"), el qual, en un sermó dirigit primer, amb una curiosa inconsciència, contra la seva mare, i després, de dret, contra l'ateisme del seu pare, toca totes les fibres del cor de l'auditori i acab morint-se de repent, en el moment més patètic de la seva evocació. Això fa plorar, això entendreix i ho fa passar tot: les incongruències de la primera part, el llenguatge ple de vulgarismes i de frases conceptuoses, les filatinades de l'epíleg, amb el jove jesuïta de cos present... Adhuc als seus seixanta anys, té dret Josep Maria de Sagarra d'escriure, ni que sigui en quatre nits, com ha declarat, aquesta mena de coses? Ell ha tirat, i això és evident, a una mena de públic pretesament catòlic, influït per congregacions i comunitats, i el tret ha fet rajar una abundosa font d'entrades. Però més d'un catòlic sincer es pregunta, després de veure el melodrama, si "La ferida lluminosa", amb tres jesuïtes i sermó i absoltes i tot, té cap relació amb la veritable doctrina de Crist.

Es possible que l'èxit de "La ferida lluminosa" s'estronqui algun dia. Per a aquest cas, m'asseguren que l'empresa del Romea ha triat ja l'estrena, i és de suposar que hom l'assagi i tot. No és pas cap de les que teni

llibret. Torner a demanat-ne a Jecha (que feia ha ballat amb en Ribera). No oblidó l'en-

anunciades a la relació d'estrenes de la temporada. Sembla que es tracta d'una obra de Julio Manegat, escrita en castellà i traduïda a la nostra llengua per Carles Soldevila (l'autor, tot i ésser fill de català i haver nascut a Barcelona, diu que no sap de català, i potser té raó). Per altra banda, hom anuncia, en sessió de "Teatre de Cambra", al mateix Romea, l'estrena d'una obra de Juan Germán Schroeder, també escrita en castellà i traduïda per Tomàs Roig i Llop. Tot i el menyspreu que això pot suposar per als innombrables escriptors catalans que esperen torn per a estrenar al Romea, no deixa d'ésser encoratjador que la nostra escena esdevingui el refugi dels autors dramàtics castellans, -hagin nascut onsevulla i siguin de llinatge indígena o foraster- que no poden estrenar, tot i llurs mèrits en l'idioma imperial en el qual pensaren i escriviren llurs obres. I això potser compensa que restin sense estrenar, ben arxivades als armaris del Romea, obres de Ferran Soldevila, Carles Soldevila, Feliu Aleu, Joan Olive, Josep M. Poblet, Joan Sales, Ramon Planas, Miquel Arimany i altres autors que van tenir la ingenuïtat d'escriure directament llurs comèdies i drames en català.

Rafael T A S I S

Barcelona, gener 1955.

amic Riera: Aquest matí he rebut la vostra carta del 30 i he aprofitat la tarda dels Reis per a dedicar-la al P. B. No solament us he fet la "Carta de Barcelona" sobre els premis de Santa Llúcia, una mica detallada i amb un xic de ràbia que em demaneu, sinó també un balanç del teatre català al 54, també detallat i encara amb més ràbia. La ràbia de la primera no em sembla greu per a exigir, com la de la segona, que signi amb el meu nom. Com que m'hi esmento i refereixo, m'ha semblat més elegant el pseudònim. Vós mateix veureu si la crítica de la darrera obra del nostre ex-poeta nacional és massa acerba. - Estic content que el meu capítol inicial de "memòries" us fes servei per al número de desembre. D'acord amb que suprimíssiu la introducció. - També a mi em sabé greu que vós - i els altres amics de per aquí - no poguéssiu estar presents al meu sopar. - Heu rebut la meua felicitació badalencana?

No sé si per retards del correu, deguts a l'aglomeració de les festes no s'ha rebut encara els paquets de P.B. d'octubre. Si és degut a intervencions, suposo que ja me n'haurien dit alguna cosa. Si és per retard extra, deuré rebre els tres números gairebé alhora. Digueu-ho a Fabregat. Digueu-li també que ha sortit el Fabra i que n'hi he expedit dos: suposo que li interessaran. També ha sortit, a la col·lecció que feia en Grases (és l'editor que al·ludeixo al final de la meua "Carta" de Santa Llúcia, i s'ha dividit no pas sol, deixant dona i fills i un feix de deutes) i que ara continua l'Albertí, un jove advocat, "Un còmic de Barcelona", de Josep M. Poblet. Digueu-li quants vol que n'hi trameti. Es una obra de tipus popular, divertida i lleugera, que es vendrà molt bé.

L'Albert Manent es plany que no li aixequen l'interdicte. Us trametrà alguna cosa. També ho farà - m'ho ha promès fa poc - en J. M. Ainaud. Penso enviar-vos, d'altra banda, algun conte de Vicenç Prat, que féu bon paper al Premi Víctor Català. - Penseu publicar algun dia la meua traducció de "La Seta Espina"? Si no, potser ho aprofitaré l'any que ve com a Christmas. M'agradaria, encara, de saber alguna cosa de "Monografies Bages", en relació amb el meu text sobre "La poesia catalana moderna". En Fabregat diu